

Kaupunginhallituksen työllisyysjaosto 19.05.2025 § 15

§ 15

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalveluiden kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Valmistelijat / lisätiedot:
Nyman Janne

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Elinvoimajohtaja Heinaro Mervi

Kaupunginhallituksen työllisyysjaosto merkitsee tiedoksi liitteenä olevan Espoon kaupungin lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalveluiden kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallituksen työllisyysjaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Lausuntopyyntö

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt 10.2.2025 päivätyllä lausuntopyynnöllään (VN/8915/2024) Espoon ja Kauniaisten työllisyysalueelta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalveluiden kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi. Lausunto on pyydetty antamaan vastamaalla Lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuu lausuntopyyntöön viimeistään 28.3.2025.

Ehdotetut muutokset

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi muun muassa työvoimapalveluiden järjestämisestä annettua lakia (380/2023) ja työttömyysturvalakia (1290/2002).

Esityksen mukaisesti työnhakijan palveluprosessia koskevaa sääntelyä kevennettäisiin ja alkuhaastattelun järjestämisen määräaika pidennettäisiin. Palveluprosessiin kuuluvien täydentävien työnhakukeskustelujen järjestäminen perustuisi vahvemmin työnhakijan palvelutarpeeseen ja niiden kaavamaisesta järjestämisestä luovuttaisiin. Lisäksi työvoimaviranomaisen työnhakijan haettavaksi osoittamien työpaikkojen velvoittavuutta lisättäisiin.

Työnhakijaksi rekisteröityneelle henkilölle tulisi velvollisuus työnhakuprofiilin laatimiseen ja julkaisemiseen. Työvoimaviranomaisille säädettäisiin uusi lakisääteinen tehtävä laatia ja julkaista työnhakuprofiili, mikäli työnhakija ei laatisi tai julkaisi profiilia. Tahoja, jotka voivat hakea ja tarkastella palvelualustalla julkaistuja työnhakuprofiileja laajennettaisiin.

Työttömyysturvalakiin tehtäisiin muutoksia muun muassa koulutusta vailla olevien nuorten velvollisuuteen hakea opiskelupaikkoja työttömyysetuuden saamisen edellytyksenä.

Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2025 ja muutokset olisi määrä tulla voimaan pääosin 1.1.2026.

Espoon kaupungin lausunto

Espoon ja Kauniaisten työllisyysalueen työvoimaviranomaisena Espoon kaupunki on antanut lausunnon hallituksen esitysluonnoksesta 26.3.2025. Espoon kaupungin lausunto on liitteenä.

Espoon kaupungin lausunnon keskeinen sisältö voidaan tiivistää seuraavasti:

Espoon kaupunki tukee lainsäädäntöesityksen suuntaa, joka tähtää työvoimaviranomaisen harkintavallan lisäämiseen ja palveluprosessin joustavoittamiseen. Erityisesti kannatettavaa on norminpurku, joka mahdollistaa viranomaiselle enemmän liikkumavaraa työnhakijoiden palvelujen järjestämisessä. Espoo pitää kannatettavana ehdotusta, jonka mukaisesti työvoimaviranomaisella on harkintavaltaa täydentävien työnhakukeskustelujen järjestämisen määrästä työnhakija-asiakkaan palvelutarve huomioon ottaen. Tämä parantaisi palvelujen kohdentamista työvoimapalveluiden asiakkaiden todellisiin tarpeisiin, vaikka esityksen muutokset eivät ole täysin riittäviä. Esityksessä säilyy kaavamainen palveluprosessi, jossa työnhakijoita palvellaan edelleen samanlaisten prosessien kautta, mikä ei ole optimaalista heidän työllistymisensä edistämiseksi. Espoo kannattaa myös muistutuskäytännöstä luopumista, sillä se keventäisi työvoimaviranomaisen hallinnollista työtä. Lisäksi Espoo kannattaa ehdotusta, jonka mukaan työtarjoukset olisivat velvoittavia heti työnhauksen alusta lukien.

Työnhakuvelvollisuutta koskeva sääntely sisältää monimutkaisia poikkeussääntöjä, ja ehdotettu sääntelyn yksinkertaistaminen luopumalla osasta poikkeussääntöjä tukee työnhakuvelvollisuuden tarkoituksenmukaisempaa asettamista, ja näin Espoo kannattaa ehdotusta. Esityksen mukaan työnhakuvelvollisuus poistettaisiin niiltä työnhakijoilta, jotka ovat aloittamassa työn kuukauden kuluessa. Espoo pitää tätä aikarajaa liian lyhyenä, ja sitä tulisi pidentää.

Espoo kannattaa ehdotusta työttömyysturvalakiin tehtävästä muutoksesta, jonka mukaisesti koulutusta vailla olevien nuorten osalta koulutukseenhakuvelvoitteen täyttäviä koulutuspolkuja laajennettaisiin koulutusuudistuksia vastaavaksi ja jatkossa huomioitaisiin myös tutkinnon osien ja valmentavien koulutusten pariin hakeutuminen. Kannatettavaa on myös se, että koulutukseenhakuvelvoitteen määräajasta voitaisiin sopia joustavasti työllistymissuunnitelmassa.

Toisaalta Espoo vastustaa sitovien aikarajojen asettamista alkuhaastattelulle, sillä se kaventaisi viranomaisen harkintavaltaa.

Nykysääntelyn mukaan alkuhaastattelu tulisi järjestää viiden arkipäivän kuluessa työnhaun alkamisesta. Nykyinen määräaika ei kuitenkaan ole sitova, vaan tavoitteellinen. Lainsäädäntöesityksen mukaan määräaika pidennettäisiin kymmeneen arkipäivään, ja tämä olisi sitova määräaika alkuhaastattelun järjestämiselle. Espoo ei pidä kannatettavana myöskään sitä, että työllistymissuunnitelmiin tulisi kirjata ennakolta täydentävien työnhakukeskustelujen tarkat ajankohdat.

Espoo vastustaa myös ehdotusta, jonka mukaan työvoimaviranomaiselle säädettäisiin uusi lakisääteinen tehtävä laatia ja julkaista työnhakuprofiili työnhakijasta, joka ei itse tekisi sitä määräajassa. Ehdotettu uusi tehtävä lisäisi merkittävästi työvoimaviranomaisen työtaakkaa, vaikka uudistuksen työllisyysvaikutukset ovat epävarmoja.

Päätöshistoria

Liitteet

Liite 1 Espoon kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalveluiden kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Oheismateriaali

- Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalveluiden kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Tiedoksi